

ПАУЗИ КОЛИВАННЯ (ГЕЗИТАЦІЇ) У СПОНТАННОМУ МОВЛЕННІ : КОНСТРУКТИВ ЧИ ДЕСТРУКТИВ?

Мовленнєві норми – не застигле явище, вони піддаються поступовим змінам під впливом багатьох лінгвістичних та екстралінгвістичних факторів. Одним із елементів просодичної організації тексту, що несе на собі суттєве функціональне навантаження і може слугувати прикладом поступових змін мовленнєвих норм, виступає мовленнєва пауза, яку розуміємо як тимчасовий розрив у потоці мовлення.

Важко знайти більш складну когнітивно-моторну діяльність, ніж мовлення [22; 27]. Мовець одночасно сформулює та оцінює узгоджуваність декількох елементів різних рівнів, а саме: відстежує і виправляє зміст та граматичну побудову висловлення, слідкує за вимовою та артикуляцією, підтримує причинно-наслідкові зв'язки, намагається уникати повторювань, дотримуватися теми, поважати потреби слухачів, дотримуватися правил і вимог дискурсу своєї мовленнєвої культури.¹

Усі люди розрізняються тим, як вправно вони «володіють» мовою, якою розмовляють [14, 95]. Деякі мовці здатні чітко й соковито передавати свої думки, тоді як інші спотикаються практично на кожному слові, засмічуючи мовлення так званими «наповнювачами» пауз (*ee, mm, nu, ot, er, eht, tt*), автоматичними конструкціями (*розумієте, отже, бачите, таким чином, відповідно, you know, sort of, actually, well*), численними повтореннями чи самовиправленнями. У найгірших випадках таке «перенавантажене» мовлення повністю перекриває як форму, так і зміст повідомлення, обтяжує слухача, змушуючи докладати додаткових зусиль для декодування повідомлення.

Необхідність правильного інтонаційного членування мовленнєвого тексту, у тому числі засобами паузації, цілком очевидна. По-перше, паузи разом з іншими просодичними засобами беруть участь у передачі синтаксичних і змістових відношень, причому досить часто саме паузи виступають засобом змісторозрізнення. З іншого боку, при сприйнятті тексту, що звучить, слухачеві необхідно лінійно обробляти звукову інформацію і здійснювати її інтерпретацію. Саме паузи дозволяють здійснювати всі ментальні маніпуляції з потоком інформації. При цьому

© Снегір'ова Є.О.

¹ Якщо застосувати цю норму для перекладачів, то усні перекладачі повинні робити все те саме, як і мовці, проте одночасно двома мовами. Таким чином, когнітивно-моторне навантаження збільшується принаймні вдвічі. Більш детально обговорюватимемо паузи коливання (гезитації) у спонтанному мовленні перекладачів у наших наступних роботах, коли будуть отримані результати експериментальних досліджень.

мовленнєвий континуум діалектично розбивається з метою збереження власної цілісності.

В усному спонтанному мовленні основні особливості інтонаційного членування та паузації такі: у спонтанних текстах синтагми в середньому коротші та менш узгоджені з семантико-синтаксичною структурою, ніж у текстах, прочитаних уголос; крім того, за тривалістю паузи загалом довші; спостерігається більше просодичних моделей незавершеності і неповної завершеності. Варто особливо відзначити, що невід'ємною частиною спонтанного висловлювання, його нормою⁴ слугує наявність пауз коливання (гезитації) з широким спектром зовнішніх засобів висловлювання (нелексічні звукові сполуки, нефонемні подовження звуків, а також повторювання, самовиправлення та деякі інші). Під паузою коливання розуміємо «внутрішнє перебивання у процесі творення мовлення, причому таке перебивання пов'язане з тим, що мовець через певні обставини не здатен одразу продовжувати мовлення» [8].

У більшості учених не викликає сумнівів той факт, що пауза коливання (гезитації) виступає значущим компонентом спонтанного мовлення, проте немає узгодженої точки зору на те, яким є ступінь нормативності пауз коливання (гезитації) [4; 7; 10; 33]. З одного боку, паузи коливання (гезитації) порушують чи, принаймні, уповільнюють процес комунікації, створюють ефект хаотичності та в деяких випадках – навіть аморфності усного мовлення. З іншого боку, спілкування без пауз коливання є неможливим, що пов'язано з багатофункціональністю таких пауз (засіб «виграти час» для подальшого планування мовленнєвого відрізка тощо). Більшість дослідників одноставна в тому, що паузи коливання (гезитації) мають значущість як для адресанта при кодуванні мовленнєвої програми і збереження «якості» мовлення, так і для адресата при декодуванні мовлення та відновлення, відтворення його «якості» [5; 23; 26]. Отже, паузи коливання (гезитації) певною мірою забезпечують і підтримують комунікативну дієвість спонтанного тексту.

Однак далеко не в кожному комунікаційному стилі паузи коливання (гезитації) отримують однакове змістове навантаження. Скажімо, у спонтанному повсякденному мовленні (розмовному стилі) паузи коливання (гезитації) – звичайне явище, яке сприймається як норма. Для спонтанного офіційного мовлення (науково-академічний стиль, ораторський стиль (зокрема, публічні промови) паузи коливання (гезитації) – аномальне і навіть небезпечне явище, яке може підірвати довіру до мовця (мовець або невпевнений у тому, що говорить, або не знає, що сказати) чи вимагати додаткових зусиль сприйняття змісту слухачами, що ускладнює чи навіть суттєво погіршує рівень успішності

На сучасному етапі розвитку лінгвістичних знань немає однозначної відповіді на питання про нормативність, яка характеризує усне спонтанне мовлення (що подекуди отримує назву «неплинного» з причини неупорядкованої фонетичної організації висловлювання).

комунікативної ситуації [10; 17; 25; 26].

У літературі з питань мовленнєвого продукування неодноразово підкреслюється важливий складник явища паузації коливання (гезитації), яке застосовується для забезпечення лінійної побудови й обробки мовленнєвої інформації, зокрема для надання мовцеві часу спланувати (продумати) наступну частину свого висловлювання [30, 270]. Однак існують різні точки зору з приводу того, чи автоматичні такі гезитаційні елементи [21], чи вони слугують навмисними «додатками до мовленнєвого звернення» [6]. Елементи коливання (гезитації) представлені й у мовленні мовців-білінгвів, а також мовців іноземними мовами високого рівня мовленнєвої компетенції (near-native proficiency). Деякі дослідники вважають, що мовці іноземних мов середньо-високого та високого рівнів мовленнєвої компетенції користуються паузами коливання (гезитації) як засобами «забезпечити» додатковий час на роздуми, що дуже важливо при формуванні висловлювань іноземними мовами [11, 216]. Існує певна низка експериментальних досліджень [3; 35; 29; 36], результати яких свідчать про те, що мовці частіше користуються паузами коливання (гезитації) в іноземному мовленні, ніж коли розмовляють рідною мовою².

На сьогодні не існує загальної універсальної класифікації пауз⁶ і навіть пауз коливання (гезитації) як окремого виду паузації. Однак більшість дослідників феномена паузації коливання (гезитації) включають до його складу такі різновиди, як «заповнені» (filled) паузи (причому інколи цей термін використовується синонімічно до пауз гезитації як таких, зокрема [2; 6; 15; 16; 20; 22]), автоматизми (automatisms), повторювання (repetitions), самовиправлення та/чи «фальш-старту» (self-corrections and false-starts), лабіринти (mazes). Інколи повторювання, самовиправлення та/чи фальш-старту включають до більш широкого поняття «лабіринти» [див., наприклад, 21].

Паузи коливання (гезитації), які, як уже зазначалося, інколи називають «заповненими» паузами, виникають у непередбаченому (спонтанному) мовленні, коли замість миттєвої реакції на слова співрозмовника мовець «купує додатковий час» на роздуми, вставляючи у мовленнєвий потік слово-«наповнювач» чи коротку паузу (тривалістю від пів-секунди до 3 секунд). Наприклад, мовці іноземними мовами середньо-високого та високого рівнів мовленнєвої компетенції використовують «заповнені» паузи так само часто, як і в мовленні

2 Тут ідеться, зокрема, про порівняльний аналіз пауз узагалі і пауз коливання (гезитації) зокрема в мовленні рідною та першою іноземною мовами. Отримані результати відображають мовленнєві навички мовців початкового і нижчого середнього рівнів мовленнєвої компетенції (beginner and lower-intermediate proficiency levels). Мовці середньо-високого та високого рівнів мовленнєвої компетенції (higher-intermediate and advanced proficiency levels) продемонстрували дещо інші результати, про які йтиметься далі.

3 Більше того, велика кількість учених (О. С. Ахманова, С. А. Берлин, А. С. Вейхман, В. А. Васильев, К. Н. Витомская, О. И. Дикушина, М. И. Матусевич, Г. П. Торсуев, А. А. Трахтеров, Н. С. Трубецкой, Л. В. Щерба та деякі інші), визнаючи факт невід'ємної належності пауз до структури мови, не включає паузи до основного складу просодичних елементів.

рідною мовою [12; 13]. Подібно до інших явищ паузації, надлишкове використання «заповнених» пауз може суттєво ускладнити сприйняття мовлення слухачами (наприклад, *мм, еє, ну, от, гм, ер, тт, еhm oh, ah*) і негативно відбитися на результаті спілкування.

Під «автоматизмами» розуміємо досить широкий термін, що охоплює висловлення, які зазвичай є звично-завершеними та загалом семантично широкими. До таких висловлювань можна віднести ідіоми, приказки та повторювані фрази відносно фіксованої (стійкої) природи [34]. Деякими найпоширенішими прикладами автоматизмів можуть слугувати: *вешти-решт, от і добре, розумієте, наприклад, насправді, at the end of the day, all's well, good heavens!, you know, sort of, actually, well*, які досить часто використовуються «суто» автоматично в якості заповнювачів. До цієї ж категорії можна віднести так звані «заздалегідь сформульовані вислови», чи підготовлені висловлювання [14, 94; 36].

З одного боку, мовцям, зокрема неносіям мови, варто бути озброєними підготовленими відповідями для різноманітних ситуацій спілкування іноземними мовами. Проте недоцільно надто покладатися на такі «підготовлені експромти» в іноземному мовленні, бо у слухачів складатиметься враження, що мовець нездатний творчо вести спілкування. Мовці іноземними мовами середньо-високого та високого рівнів мовленнєвої компетенції, як зазначають деякі дослідники [наприклад, 12], відходять від прямої залежності від таких «підготовлених» конструкцій і більше покладаються на свою мовленнєву інтуїцію. Загалом, багато дослідників вважають, що автоматизми відіграють соціолінгвістичну та/або прагматичну функцію, наприклад, вони можуть демонструвати ввічливість чи сигналізувати про соціальний зв'язок зі слухачем [19; 23; 36].

Однак більшість учених вважають автоматизми досить важливими з точки зору можливостей «подовження» чи «розтягування» часу на роздуми в різних ситуаціях спілкування, тобто психолінгвістичними засобами. Деякі автоматизми, наприклад, *дійсно, насправді, розумієте, well, actually, in fact* допомагають мовцям уникати «незаповнених» пауз (silent pauses) [30, 132]. Можна навіть ствержувати, що інтегрування в мовлення «готових до вжитку», заздалегідь сформульованих висловлювань допомагає неносіям мови, навіть високого рівня мовленнєвої компетенції, уникнути значних «прогалин» у часі в режимі спонтанного спілкування та сприяє більшій ідіоматичності та невимушеності висловлення. Такі «острівці надійності», якими є автоматизми в мовленні, не лише покращують переробку інформації іноземною мовою, а й надають мовленню більшої природності, подібно до звучання рідної мови.

«Повторювання» в мовленні, що звучить, найчастіше представлені одним, інколи двома-трьома елементами (причому вони можуть бути як окремими словами, так і словосполученнями чи навіть короткими

фразами), якими насичене мовлення певного мовця [21]. Прикладами повторювань можуть слугувати «надокучливі» *отже, певно що, відповідно, really, I'd say, fair enough*, які займають подекуди до 50% часу в мовленні, що звучить. Більшість дослідників феномена паузації погоджуються з тим, що використання мовцями таких елементів свідчить про їхню невідповідність до мовленнєвого акту або навіть про певні мовленнєві розлади, спричинені проблемами в мозку [14; 24; 36]. Подібно до автоматизмів, повторення вважаються «стереотипами» в мовленні, і при перенавантаженні мовлення такими елементами зазвичай досягається результат, прямо протилежний можливому очікуваному успіху конкретного комунікативного акту.

Самовиправлення та/або «фальш-старту», як уже зазначалося, інколи виокремлюють у самостійний підвид пауз коливання (гезитації), а подекуди додають до більш загального терміна «лабіринт» (див.далі). Результати експериментальних досліджень свідчать про те, що найчастіше самовиправлення та/або «фальш-старту» трапляються у спонтанному невідповідному мовленні високого рівня емоційної забарвленості [12; 28]. Деякі дослідники виявляють прямий зв'язок між численними самовиправленнями і дефіцитом концентрації уваги в похилому віці (Age-Activated Attention Deficit Disorder (AAADD) [1; 9; 18]. Приклади самовиправлень та/або «фальш-стартів» включають як відносно короткі синтагми (наприклад: *Дозвольте спочатку сказати про-, але спершу хочу подякувати...; I feel deeply honored being- but allow me to immediately thank...*), так і досить розширені, майже закінчені зі змістової точки зору речення (наприклад: *Як відомо, всі ми зібралися тут з нагоди двохсотрічного ювілею, але перш ніж оголосити про початок цього свята, хочу подякувати...; This is a rare chance that the humankind is offered to bring peace and prosperity to all- and we know that such chances are Heavenly sent grace...*) У публічних промовах чи зверненнях, в офіційних ситуаціях спілкування навіть ті мовці (як носії, так і неносії мови), які «переповнені» почуттями, як правило, здатні задля досягнення прагматичної мети скеровувати мовлення таким чином, щоб його лінійна організація сприяла налагодженню контакту зі слухачькою аудиторією.

Лабіринти – це загальний термін, який включає повторення, самовиправлення та/або розширення словосполучень, фраз чи довших лінійних ланцюгів. (Наприклад: *Ее- мм- якщо почати діяти зараз, то-ее, мм- це означає, що потім можна буде-ее, мм-, вже отримати- мм, ну, еє- деякі мм- певні результати; I guess it-it must be a-, you know, a crucial a er- a crucial factor er and- er but, you know, I just don't understand tho- those sort of- er those sort of issues er- at all).*

Лабіринти призводять до того, що слухач повинен витратити додаткові ресурси своєї пам'яті на добудову, компонування та «розкручування» плутанини лабіринту, водночас з утримуванням у пам'яті тих інформаційних блоків, які були повідомлені та

«дешифровані» з лабіринту раніше, паралельно із прив'язуванням попередніх даних до щойно «розплутаного» відрізка лабіринту. Крім того, певні зусилля слухачів також повинні спрямовуватися на ті частини лабіринтів, які мовці згодом кидають зовсім.

Лабіринти, зокрема, їх остаточно «відкинуті» частини, можна вважати свідченням недостатньої спланованості висловлювань мовцями [21; 31]. У таких випадках (тобто при незапланованому, спонтанному, непередбаченому, але вимушеному комунікативною ситуацією мовленні) мовцеві необхідно посилити жорсткий самоконтроль задля досягнення двох важливих прагматичних цілей. По-перше, необхідно постійно стежити за появою мовленнєвих чи синтаксичних помилок і негайно їх виправляти і, по-друге, дотримуватися нормативних просодичних аспектів у своєму мовленні [21, 49-50]. Лише в такий спосіб можна сподіватися хоча б на часткове досягнення комунікативних цілей. Що стосується мовців середньо-високого та високого рівнів мовленнєвої компетенції, то використання ними техніки «лабіринту» у мовленні іноземними мовами відбиває їхні мовленнєві навички рідною мовою [15; 16; 20; 22]. Тому, щоб уникати «іноземних мовленнєвих лабіринтів», необхідно навчатися нормативній лінійності висловлювань рідною мовою. Доречно також пригадати думку Д.Кристала, що «немає жодного сенсу навчати «мовленню, що спотикається» (non-fluent speech), гезитації чи іншим помилкам у «типово англійському дусі», проте вчити розуміти таке мовлення, що містить подібні «помилки», цілком необхідно» [7].

Отже, використання «неозвучених» пауз, заповнювачів пауз, автоматизмів, повторень, переформулювань, самовиправлень і «лабіринтів» має широку сферу застосування у спонтанному мовленні, причому як рідною, так і іноземними мовами. Деякі дослідники, спираючись на статистичні дані, вказують на перевагу елементів паузації (зокрема, пауз гезитації) у непередбаченому мовленні іноземною (другою) мовою [3; 29; 35; 36]. Було також виявлено експериментальні підтвердження того, що всі види паузації, притаманні рідній мові, спостерігаються і в мовленні іноземною мовою, тобто в обидвох мовах відображається схожа паузальна поведінка [13].

Традиційно переважає негативна оцінка паузації коливання (гезитації), «заповнених» пауз, виправлень, автоматизмів та ін. Такі елементи вважаються деструктивними з точки зору як формальної побудови мовленнєвого потоку, так і впливу на слухачську аудиторію, оскільки «засмічують» мовлення, свідчать про брак навичок «приборкати думки» та висловити їх «правильною мовою», ускладнюють сприйняття повідомлень і часто-густо просто дратують слухачів. Надлишкове мимовільне використання цих елементів може не лише зіпсувати уявлення про мовця як такого, хто недостатньо володіє нормативними навичками мовлення, але й суттєво підвищити рівень комунікативного

стресу, тобто врешті-решт може мати деструктивний вплив на успішність конкретного комунікативного акту. З іншого боку, паузальні елементи різних видів регулярно використовуються в повсякденному спілкуванні, тобто виступають нормативним компонентом спонтанного, непередбаченого мовлення. Таким чином, можна стверджувати, що навмисна пауза коливання (гезитації) в мовленні сприймається як конструктивна: вона оцінюється слухачем як природна для даної комунікативної ситуації за трьома параметрами: тривалість, якість, дистрибуція; вона полегшує розуміння змісту висловлювання і є доцільною для даної комунікативної ситуації. Деструктивна пауза коливання (гезитації), навпаки, не відповідає наміру мовця; сприймається слухачем як неприродний елемент даної комунікативної ситуації за одним чи навіть кількома параметрами, наведеними вище; ускладнює сприйняття змісту висловлювання і є недоцільною. Отже, знання специфіки пауз, зокрема пауз коливання (гезитації), необхідне для полегшення іноземцям загального розуміння мовлення носіїв мови і навпаки.

Література

1. Baldrick S. Age-Activated Attention Deficit Disorder (AAADD) and Resource Capacity Processing / S. Baldrick // *Memory and Cognition*. – 1993. – 24. P. 342-355.
2. Berndt R. Sentence Production / R. Berndt // *The handbook of cognitive neuropsychology: What deficits reveal about the human mind*. Ed. Rapp B. – Hove: Psychology Press. – 2001. – P. 375-396.
3. Bygate M. Units of Oral Expression and Language Learning in Small Group Interaction / M. Bygate // *Applied Linguistics* – 1988. – 9. – P. 59-82.
4. Brown G. Discourse Analysis / G. Brown, G. Yule. – Cambridge: CUP. – 1983. – P. 160.
5. Clark H. Psychology and Language: An Introduction to Psycholinguistics / H. Clark, E. Clark. – New York: Harcourt, Brace & Jovanovich. – 1977. – P. 261-262.
6. Clark H. Using “uh” and “um” in Spontaneous Speaking / H. Clark, J.E. Fox Tree // *Cognition*. – 2002. – 84. – P. 73-111.
7. Crystal D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics / David Crystal – Oxford: Blackwell. – 5th ed. — 2003. – 341 p.
8. Deese J. Pauses, Prosody, and the Demands of Production in Language / J. Deese. – 1980. – P. 69-84.
9. Emery O. B. Language and aging. *Experimental Aging Research (Monograph)* / O.B. Emery. – 1985. – P. 11, 3-60.
10. *Encyclopaedia of Language and Linguistics*. – Oxford: Pergamon Press. – 1994. – P. 2993-2994.
11. Faerch C. On Identifying Communication Strategies in Inter-language Production / C. Faerch, G. Kasper. – 1983. – P. 210-238.
12. Fehring C. (a) Frills, Furbelows and Activated Memory: Syntactically optional elements in the spontaneous language production of bilingual speakers / C. Fehring, C. Fry // *Language Sciences*. – 2007. – 29.
13. Fehring C. (b) *Hesitation Phenomena in the Language Production of Bilingual Speakers* / C. Fehring, C. Fry // – *Folia Linguistica. – Acta Societatis Linguisticae Europaeae*. – Mouton de Gruyter. – 2007. – P. 37-72.

14. Fillmore C. On Fluency: Individual differences in language ability and language behavior / C. Fillmore. – New York: Academic Press. – 1979. – P. 85-101.
15. Green D. Control, Activation and resource. A framework and a model for the control of speech in bilinguals / D. Green // *Brain and Language*. – 1986. – 27. – P. 210-223.
16. Green D. Mental Control of the Bilingual Lexico-Semantic System / D. Green // *Bilingualism: Language and Cognition*. – 1998. – 1. – P. 67-81.
17. Hartmann R. Dictionary of Language and Linguistics / R. Hartmann, F. Stork – London: Applied Science Publishers. – 1972. – 166 p.
18. Kemper S. – Linguistic Ability Across the Life Span: Findings from The Nun Study / S. Kemper, Snowdon D. A., L. H. Greiner // Paper presented at the Cognitive Aging Conference, Atlanta. – 1996.
19. Kess J. Psycholinguistics: Psychology, Linguistics and the Study of Natural Language / J. Kess. – Amsterdam: John Benjamins. – 1992. – P. 56-57.
20. Lennon P. Investigating Fluency in EFL: A quantitative approach / P. Lennon. – *Language Learning*. – 1990. – 40. – P. 387-417.
21. Levelt W. Monitoring and Self-Repair in Speech / W. Levelt // *Cognition*. – 1983. – 14. – P. 41-104.
22. Levelt W. Producing Spoken Language: A blueprint of the speaker / W. Levelt // *The neurocognition of language*. – Oxford: OUP. – 1999. – P. 83-122.
23. Levinson S. Pragmatics / S. Levinson. – Cambridge: CUP. – 1983.
24. Lum C. Why do some aphasics show an advantage on some tests of nonpropositional (automatic) speech? / C. Lum, A. Ellis // *Brain and Language*. – 1999. – 70. – P. 95-118.
25. MacKay I. Phonetics and Speech Science / I. MacKay. – A Bilingual Dictionary. *Dictionnaire Bilingue de la Phonétique et des Sciences de la Parole*. – New York/Bern: Peter Lang. – 1989.
26. Nash R. Multilingual Lexicon of Linguistics and Philology: English, Russian, German, French / R. Nash. – Coral Gables, FL: University of Miami Press. – 1968. – 171 p.
27. Olson G. Developmental Changes in Memory and the Acquisition of Language / G. Olson. – *Cognitive development and the acquisition of language*. – London: Academic Press. – 1973. – P. 145-157.
28. Pawley A. Two Puzzles for Linguistic Theory: Nativelike selection and nativelike fluency / A. Pawley, F. Syder // *Language and Communication*. – New York: Longman. – 1983. – P. 191-226.
29. Poulisse N. Language Production in Bilinguals / N. Poulisse. – 1997. – P. 201-224.
30. Raupach M. Temporal Variables in First and Second Language Speech Production / M. Raupach – 1980. – P. 263-270.
31. Sinclair J. Corpus, Concordance, Collocation // J. Sinclair. – Oxford: OUP. – 1991.
32. Temple L. Memory and Processing models in language learner speech production / L. Temple // *Communication and Cognition*. – 1997. – 30. – P. 75-90.
33. Trask R. L. A Dictionary of Phonetics and Phonology / R.L. Trask. – London: Routledge. – 1996.
34. Van Lanker D. When Novel Sentences Spoken or Heard for the First Time in the History of the Universe Is Not Enough: Toward a dual-process model of language / D. Van Lanker // *International Journal of Language and Communication Disorders*. – 2004. – 39. – P.1-44.
35. Wiese R. Language Production in Native and Foreign Languages: Same or different? / R. Wiese. – 1984. – P.11-24.
36. Wary A. The Functions of Formulaic Language: An integrated model / A. Wary, M. Perkins // *Language and Communication*. – 1989. – 20. – P. 1-28.

This article is an investigation of the use of hesitation phenomena in general, represented by filled pauses, automatisms, repetitions, reformulations, false starts, and mazes in particular. Results reveal that even high-proficiency non-native speakers rely more heavily on such hesitation phenomena with the purpose of “buying time”. General patterns of employing hesitation phenomena in L2 are similar to those in L1, suggesting a clear link of speakers’ planning behavior in two languages.

Key words: hesitation pauses, automatisms, repetitions, reformulations, mazes, proficiency level, spontaneous speech.

В статье рассматриваются примеры использования пауз сомнения (колебания), в частности, так называемых «заполненных» пауз, автоматизмом, повторов, самоисправлений, речевых «лабиринтов» в спонтанной речи носителей и не-носителей среднего и высокого уровней речевой компетенции. Можно утверждать, что речь на иностранном языке содержит большее количество пауз сомнения (колебания), нежели речевой поток, звучащий на родном языке. Однако, общие модели использования пауз сомнения (колебания) в спонтанной речи говорящих средне-высокого и высокого уровней речевой компетенции отражает речевое поведение, свойственное родной речи говорящих.

Ключевые слова: паузы сомнения (колебания), автоматизмы, повторы, самоисправления, речевые лабиринты, речевая компетенция, спонтанная речь.